

# **ГЕНДЕРНИЙ ПРОФІЛЬ**

с. Геронимівка, с. Руська Поляна, с. Дубіївка

**РУСЬКОПОЛЯНСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА  
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ**

Підготовлено групою самопомоги

Березень 2021 р.

## Зміст

1. Вступ .....	3
2. Методологія.....	3
3. Загальні дані.....	4
3.1. Демографічні дані (за населеними пунктами Руськополянської ТГ) ..	5
3.2. Вразливі групи .....	5
4. Проблеми у сфері дотримання прав людини та гендерної рівності.....	6
4.1. Наявність і доступ до освіти, працевлаштування та медичних послуг...	6
4.2. Громадська безпека.....	9
4.3. Участь у громадському житті та в процесах прийняття рішень.....	9
5. Потреби у сфері прав людини і гендерної рівності.....	10
6. Рекомендації та пропозиції щодо гендерно-чутливих ініціатив задля розширення можливостей громади.....	11

## 1. Вступ

Даний гендерний профіль був підготовлений спільною групою самопомоги з с. Геронимівка, с. Руська Поляна, с. Дубіївка, що створені в грудні 2021 року 9 активістками та одним активістом в рамках проекту «ВПО та приймаючі громади: розбудова толерантності через діалог».

Проект «ВПО та приймаючі громади: розбудова толерантності через діалог» реалізується Українським жіночим фондом та Черкаською агенцією регіонального розвитку в трьох громадах Черкащини. В рамках цього проекту відбувається активізація жінок і чоловіків, включаючи представників найбільш вразливих верств населення, через застосування методології мобілізації громад (СМЕ) з метою їхньої активної участі в просуванні змін у своїх громадах. Після вивчення різноманітних проблем вони визначають існуючі потреби і пропонують:

а) короткотермінові рішення, які можна реалізувати через ініціативи місцевого розвитку та партисипативне планування і бюджетування на місцевому рівні;

б) середньо- та довгострокові рішення, що реалізуються шляхом включення визначених потреб і пріоритетів до програм та/або стратегій соціально-економічного розвитку.

Підхід Мобілізації громад задля розширення можливостей ґрунтується на дотриманні прав людини, гендерної рівності, різноманітності та недискримінації. В основі проекту лежить мобілізація всіх громадян, чоловіків і жінок, включаючи представників вразливих груп, та можливість заявити про свої потреби. В результаті реалізації цього підходу приймаються політики, розроблені на основі принципів верховенства прав людини та гендерної рівності. Процес мобілізації громад складається з 10 етапів, одним з яких є створення профілю громади/гендерного профілю.

Гендерний профіль – це інструмент, що дозволяє збирати та аналізувати дані про різні сфери економічного, політичного та соціального життя жінок і чоловіків у певній громаді, існуючі проблеми у сфері прав людини та гендерної рівності, та пропонувати методи їх вирішення шляхом внесення змін до місцевих політик і бюджетів. Даний інструмент дозволяє встановити, яким чином чоловіки та жінки у певній громаді або населеному пункті можуть реалізувати своє право на освіту, соціальний захист, охорону здоров'я, проживання, спортивне та культурне дозвілля, громадську безпеку, а також визначити, чи мають місце системні порушення прав людини і які причини цих порушень. У центрі уваги гендерного профілю є вразливі групи жінок і чоловіків, які залишаються поза увагою, і потреби яких часто не враховуються в процесі планування і бюджетування на місцевому рівні. Аналіз зібраних даних дозволяє визначити потреби та пріоритети вразливих груп жінок і чоловіків, оцінити їх з точки зору гендерної рівності та з урахуванням їхнього досвіду.

## 2. **Методологія**

Дані для цього гендерного профілю були зібрані членами групи самопомоги з використанням якісних та кількісних методів дослідження. Відомості отримано в результаті вивчення офіційної статистики, проведення інтерв'ю з місцевими експертами та обговорень у фокус-групах з жінками і чоловіками, включаючи представників вразливих груп місцевого населення. Основними джерелами статистичних даних були державні органи та установи: департамент/відділ освіти, відділ статистики, місцеве управління/підрозділ з питань праці та соціального захисту населення, місцева філія державної служби зайнятості. Більшість інформації отримано в результаті проведення інтерв'ю з представниками шкіл, дитячих садків, лікарень, департаментів соціального захисту та за підсумками фокус-груп із членами громад, в тому числі з представниками найбільш вразливих груп.

Члени групи самопомоги не змогли отримати всю необхідну інформацію у зв'язку з відсутністю певних статистичних даних про громаду, зокрема про вразливі групи населення, інтерсекційність та загальний поділ даних за статтю. У зв'язку з цими обмеженнями члени групи самопомоги в процесі збору даних не могли встановити, чи певні категорії населення стикаються з множинними формами вразливостей, наприклад, чи чоловік або жінка похилого віку має інвалідність, є представником національної меншини чи внутрішньо переміщеною особою (ВПО). Перехресний аналіз людини однієї статі, певного віку, етнічної приналежності, сексуальної орієнтації, особи з інвалідністю чи особливим статусом проживання дозволяє запобігти багатьох форм дискримінації, з якими стикаються різні люди. Збір даних про людей з ВІЛ або представників ЛГБТІ був ускладнений високим рівнем їх стигматизації з боку громад та, відповідно, небажанням повідомляти інформацію про себе.

## 3. **Загальні дані**

Назва громади: Руськополянська територіальна громада

Статус: об'єднана

Дата останніх виборів в громаді: 25 жовтня 2020 року

Голова громади: Гриценко Олег Григорович

Староста с. Дубіївка: Кривошея Олександр Іванович

Староста с. Геронимівка: не призначений

### 3.1. Демографічні дані (за населеними пунктами Руськополянської ТГ)

		с. Геронимівка		с. Руська Поляна		с. Дубіївка	
		ж	ч	ж	ч	ж	ч
1	Кількість населення	1909	1563	4625	3784	1905	1559
2	Вразливі групи:						
	Внутрішньо переміщені особи	4	3	38	31	20	18
	Етнічні меншини	Дані відсутні		Дані відсутні		Дані відсутні	
	Особи похилого віку	345	342	968	976	348	340
	Особи, які живуть з ВІЛ	Дані відсутні		Дані відсутні		1	1
	Самотні матері/батьки	23		102		41	
	Багатодітні сім'ї	16		90		26	
	Особи з інвалідністю	157	129	333	273	146	121
	Інші (уточнити, наприклад, ЛГБТ тощо)	-	-	-	-	-	-
3	Загальна кількість працевлаштованих	421	828	1415	1396	386	337
4	Загальна кількість безробітних	297	294	1071	931	632	545
5	Загальна кількість економічно неактивних	Дані відсутні		Дані відсутні		Дані відсутні	

### 3.2. Вразливі групи

Аналізуючи статистичні дані, які були зібрані групою самопомоги, можна виділити такі вразливі категорії: люди похилого віку, особи з інвалідністю, люди, які живуть з ВІЛ, внутрішньо переміщені особи, самотні батьки\матері.

Серед жителів с. Геронимівка 20 % (10 % з яких – жінки) – це люди похилого віку, 9 % (4,5 % з яких – жінки) – люди з інвалідністю, 16 багатодітних сімей, 0,7 % (23 особи) - одинокі батьки/матері, 0,2 % (7 осіб) - ВПО. 17 % населення Геронимівки офіційно не працевлаштовано.



20 %



4,5 %



7



16



23

Рис. 1 с. Геронимівка

Серед жителів с. Руська Поляна 23 % (11,5 % з яких – жінки) – це люди похилого віку, 7,2 % (4 % з яких – жінки) – люди з інвалідністю, 1,2 % (102 особи) - одинокі батьки/матері, 0,8 % (69 осіб) - ВПО та 90 багатодітних сімей. 23 % населення Руської Поляни є безробітним.

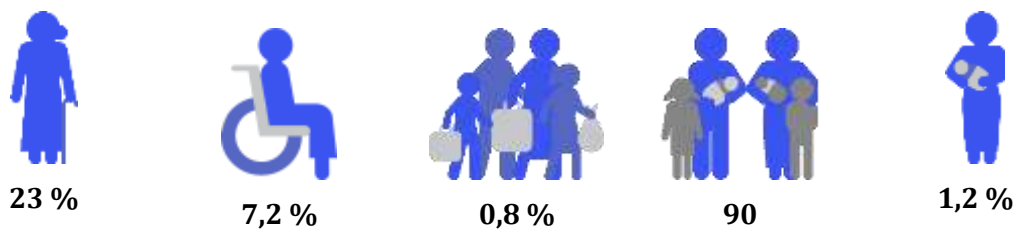


Рис. 2 Руська Поляна

В с. Дубіївка 19,9 % (10 % з яких – жінки) – це люди похилого віку, 7,7 % (4,2 % з яких – жінки) – люди з інвалідністю, 1,2 % (41 особа) - одинокі батьки/матері, 1,1 % (38 осіб) - ВПО, 26 багатодітних сімей та 2 осіб які живуть з ВІЛ. 34 % населення Дубіївки офіційно не працевлаштовано.

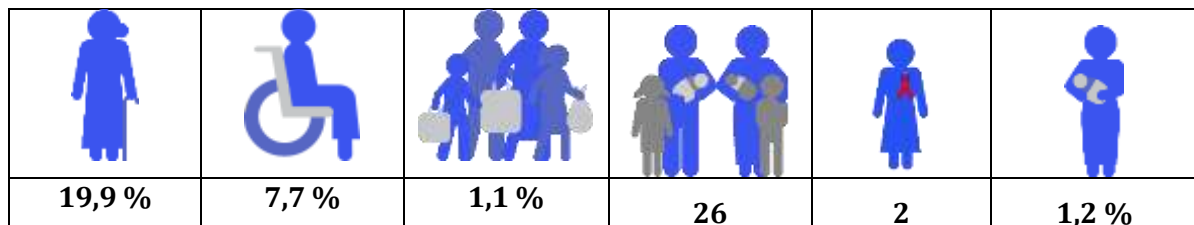


Рис. 3 Дубіївка

## 4. Проблеми у сфері дотримання прав людини та гендерної рівності

### 4.1. Наявність і доступ до освіти, працевлаштування та медичних послуг

На території сіл громади забезпечено реалізацію основних завдань щодо створення умов для надання освітніх послуг. У громаді функціонує 8 закладів освіти: 4 заклади дошкільної освіти та 4 заклади загальної середньої освіти. (с. Геронимівка – 1 - ЗДО, 1 – ЗЗСО; с. Руська Поляна - 2 - ЗДО, 2 – ЗЗСО, с. Дубіївка - 1 - ЗДО, 1 – ЗЗСО). В закладах загальної середньої освіти здобувають освіту 1496 учні та в дошкільних навчальних закладах – 427 дітей.

Наповнюваність закладів дошкільної освіти на сьогодні перевищує їхню проектну потужність, відповідно створюються чималі черги до вступу в заклад. В закладах загальної середньої освіти, навпаки проектна потужність використовується не в повній мірі. Така ситуація пояснюється тим, що багато учнів здобувають середню освіту в м. Черкаси.

Заклади освіти громади 100-відсотково підключені до мережі Інтернет.

У громаді проводиться робота щодо розвитку інклюзивної освіти. Інклюзивну форму навчання забезпечують 2 заклади загальної середньої освіти та 1 дошкільний заклад освіти.

Підвезення дітей до шкіл організовується двома шкільними автобусами та рейсовими автобусами.

Освітня сфера займає більше 50% видатків місцевого бюджету. Більша частина коштів витрачається на оплату енергоносіїв та організацію харчування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

Протягом останніх років була приділена значна увага заходам інноваційного енергозбереження.

З метою створення оптимальних умов для покращення енергоефективності приміщень закладів освіти, зменшення споживання енергоресурсів, створення належних санітарно-гігієнічних умов для перебування здобувачів та надавачів освіти, всі заклади освіти громади потребують і надалі значних капітальних вкладень на ремонти та матеріально-технічне забезпечення.

У громаді створено та утримується комунальний заклад «Центр культури та дозвілля» до складу якого входять 3 клубних заклади (Геронимівський, Дубіївський, Руськополянський будинки культури) та 4 бібліотечні установи. У громаді забезпечено доступність позашкільної мистецької освіти, функціонує філіал дитячої музичної школи.

Розвиток масової фізичної культури та спорту в Руськополянській ТГ забезпечується комунальним закладом «Спорт для всіх», в якому працює 9 інструкторів з фізичної культури.

В громаді займаються три дорослих футбольні команди «Олімп», «Темп», «Колос» та дитяча футбольна команда «Зоря».

На базі комунального закладу функціонують спортивні секції для всіх вікових категорій з тенісу, волейболу, боксу, тенісу, які відвідує близько 123 осіб.

Всі заняття проходять в спортивних залах закладів освіти громади, що є спричиняє незручності як для учасників освітнього процесу так і для відвідувачів спортивних секцій. Основною проблемою розвитку спортивної галузі в громаді є відсутність вільних приміщень для занять спортом.

Мережа закладів охорони здоров'я на території Руськополянської ОТГ представлена 3 амбулаторіями загальної практики сімейної медицини (Дубіївська, Геронимівська, Руськополянська). Всі приміщення знаходяться на балансі та утриманні у комунальному підприємстві «Господар 2017», але медичний персонал в підпорядкуванні КНП «Черкаський районний центр ПМСД Черкаської районної ради».

Всі приміщення амбулаторій загальної практики сімейної медицини потребують значних капіталовкладень на проведення ремонтних робіт та переоснащення і модернізацію обладнання.

Більшість працівників закладів охорони здоров'я становлять особи передпенсійного та пенсійного віку, проте заклади в основному укомплектовані повністю.

Також у громаді окремо є приватні стоматологічні кабінети та достатня кількість аптек.

Для забезпечення соціального захисту населення та підтримки сімей, дітей та молоді створено комунальний заклад «Центр надання соціальних послуг Руськополянської сільської ради», в якому працюють 2 фахівці з соціальної роботи та 6 соціальних працівників. На сьогодні заклад забезпечує надання населенню тільки базових соціальних послуг. При Центрові створено «Кімнату милосердя», де жителі громади, які опинилися в складних життєвих обставинах, можуть отримати необхідну допомогу.

Транспортне сполучення між населеними пунктами громади та м. Черкаси в задовільному стані. Послуги з пасажироперевезень в громаді надають 5 підприємств, які обслуговують 6 маршрутів. Всі села громади мають автобусне сполучення з обласним центром. Проблемним питанням залишається сполучення між с. Дубіївка та адміністративним центром громади, в зв'язку з аварійним станом дороги, яка сполучає населені пункти.

Наявна дорожня інфраструктура перебуває у не дуже доброму стані. Основними проблемами доріг на даний час є збільшення руху великовагових транспортних засобів, фактична маса яких перевищує встановлені нормативи.

Банківських відділень на території громади не має. Банківські послуги можна отримати частково в населених пунктах громади - в кожному селі наявні банкомати та термінали в торгівельних точках та аптеках. В кожному населеному пункті громади є відділення АТ «Укрпошта», де можна здійснювати платежі.

Водопостачання в населених пунктах громади здійснюється по-різному. В селі Геронимівка водопостачання та водовідведення здійснюється КП «Геронимівка» Руськополянської сільської ради, шляхом закупівлі відповідних послуг у КП «Черкасиводоканал» Черкаської міської ради.

В селах Руська Поляна та Дубіївка жителі забезпечені тільки централізованим водопостачанням від комунальних свердловин.

Села Руськополянської громади повністю газифіковані та електрофіковані.

Досить активно на території Руськополянської ТГ розвивається промисловість, сфера торгівлі та послуг. Проте найбільш розвиненим було і залишається сільське господарство, що є економічною основою розвитку громади. Основними напрямками розвитку аграрного комплексу є вирощування зернових і технічних культур, виробництва та застосування біологічних препаратів захисту рослин.

Основні робочі місця є в закладах соціальної сфери, сільськогосподарських підприємствах, лісовому господарстві, деревообробних підприємствах. Робочі місця рівномірно розподілені між жінками та чоловіками.



## 4.2. Громадська безпека

В 2019 році на території громади відкрито Центр безпеки громадян, в складі якого функціонують Комунальна організація «Місцева пожежна охорона» (МПО), яка обслуговує всі населені пункти громади та Поліцейська станція.

В штаті пожежної охорони є 5 працівників, якими здійснюється оперативне реагування на сигнал оповіщення пожежної небезпеки та консультації з питань пожежної безпеки та протипожежного захисту об'єктів. Наразі, пожежна частина потребує поліпшення матеріально-технічної бази, а саме оновлення спецтранспорту.

Охорона громадського порядку забезпечується одним поліцейським офіцером громади та членами громадського формування з охорони громадського порядку на території сіл Руська Поляна та Геронимівка.

Вуличне освітлення в селах Руська Поляна та Геронимівка забезпечене майже 100 %. А в селі Дубіївка, яке нещодавно приєдналося, є проблеми з освітленням вулиць.

Робота щодо запобігання гендерного та домашнього насильства на території громади майже не проводиться. Спектр послуг, які надаються постраждалим від насильства у селах громади, дуже обмежений, найчастіше це психологічна допомога з боку фахівців з соціальної роботи або представників влади.

## 4.3. Участь у громадському житті та процесах прийняття рішень

Всю необхідну інформацію про діяльність на території громади можна отримати на веб-сайті Руськополянської територіальної громади, на сторінках у Facebook та на YouTube каналі. На цих веб-ресурсах систематично розміщується інформація про діяльність сільської ради, виконавчого комітету, відповідно оприлюднюються всі рішення. З серпня 2019 року, з метою підвищення інформованості кожного жителя громади започатковано щомісячний випуск вісника Руськополянської ОТГ.

Важливі для жителів громади питання обов'язково виносяться на громадське обговорення, проте участь у цих обговореннях зазвичай бере участь дуже мала кількість жителів. Зазвичай це люди, яких те чи інше питання стосується безпосередньо.

Останнім часом практикується електронне опитування мешканців, в якому бере участь значна частина жителів, здебільшого молодь.

Перешкод, що заважають проведенню громадських обговорень і залученню до них мешканців немає, проблему становить пасивність більшості жителів громади.

## 5. Потреби у сфері прав людини та гендерної рівності

- Постійні черги в дошкільних навчальних закладах громади. Жінки повинні залишатися вдома з дітьми, або шукати вільні місця в дитячих садочках міста. Через це виникають проблеми з працевлаштуванням жінок, їх саморозвитку та самореалізації.
- Відсутність приміщень для занять спортом в громаді. Це не дозволяє мешканцям громади отримувати якісні послуги спортивного характеру, відповідно знижується рухова активність жителів громади.
- Відсутність банківських відділень обмежує фінансову свободу жителів громади, особливо представників вразливих груп.
- Спектр медичних послуг, доступних в амбулаторіях сіл громади є вузьким. Для отримання належної медичної допомоги люди змушені їхати в місто Черкаси, витрачаючи більше часу та коштів. Найбільш негативно ця ситуація впливає на мам з дітьми та представників вразливих груп населення, які зазвичай і потребують більш якісного лікування.
- На території громади досить високий рівень безробіття. Це більшою мірою пов'язано з тим, що приватні підприємці в селах найманих працівників не оформляють офіційно працевлаштованими. Представники вразливих груп мають обмежені можливості для працевлаштування. При цьому люди з вразливих груп схильні жити лише за рахунок соціальної допомоги, пенсій чоловіків-«годувальників» або підтримки інших членів родини.
- Бракує спеціалізованих послуг для постраждалих від гендерно зумовленого насильства і домашнього насильства особливо для людей похилого віку.
- В с. Дубіївка є місця з поганим або відсутнім вуличним освітленням. Через це взимку в темний час доби матері бояться за безпеку дітей, змушені забирати їх зі школи, залишаючи власну роботу чи інші справи.
- Проблемою для населення громади с. Дубіївка є аварійний стан дороги, яка сполучає село з адмінцентром громади. Це часто впливає на те, що люди не їдуть за потрібними їм послугами.

## **6. Рекомендації та пропозиції щодо гендерно-чутливих ініціатив задля розширення можливостей громади**

- Сприяти відкриттю додаткових груп в закладах дошкільної освіти громади, аби скоротити черги до дитячих садочків. Впровадити послугу по тимчасовому догляду за дітьми при Центрові культури та дозвілля в с. Руська Поляна, а саме відкрити кімнату, де батьки могли б залишити дітей на декілька годин, для вирішення своїх власних питань.
- Облаштувати інклюзивну групу в ЗДО «Берізка» с. Руська Поляна, де почали навчатися двоє дітей з інвалідністю, облаштувати її відповідними меблями.
- Сприяти освітленню вулиць с. Дубіївка.
- Покращити співпрацю між групами самопомоги, громадськими організаціями та місцевою владою з метою підвищення обізнаності про існуючі проблеми та потреби з пошуку спільних рішень.
- Облаштувати фітнес центр в громаді, задля фізичного розвитку всіх верств населення, в т. ч. вразливих груп населення.